

ΠΑΙΖΟΥΝ ΑΚΟΜΑ ROCK'N'ROLL

Η γριά ξύπνησε από τις φωνές.

Ανασηκώθηκε βρίζοντας τα κόκκαλά της, που διαμαρτύρονταν με ηχηρά τριξίματα. Μα τι φασαρία ήταν αυτή, που κατάφερνε να σκαρφαλώνει ως το διαμέρισμά της και να εισβάλλει μέσα από τα κλειστά παράθυρα; Σήκωσε τα στόρια και κοίταξε στον δρόμο. Διαδήλωση, πλήθος κόσμου που περνούσε σα ποτάμι κάτω από το περβάζι της χτυπώντας τα χέρια ρυθμικά, φωνάζοντας συνθήματα. Έξυσε το κεφάλι προσπαθώντας να θυμηθεί. Τι μέρα ήταν άραγε; Μα φυσικά! Πώς το είχε ξεχάσει; Ήταν εκείνη η μέρα! Εκείνη η μέρα...

Σύρθηκε μέχρι το μπάνιο και έριξε παγωμένο νερό στο πρόσωπό της ώσπου να συνέλθει από το μούδιασμα του ύπνου. Ξέπλυνε το στόμα της και επέστρεψε στο υπνοδωμάτιο να ντυθεί. Η φασαρία ολοένα δυνάμωνε. Δίπλωσε τη νυχτική της κάτω από το μαξιλάρι και φόρεσε τα παλιά, τριμμένα ρούχα που κρατούσε για το σπίτι. Κάθισε πίσω στο κρεβάτι και έτριψε τα πόδια της –τα έτριψε μέχρι να νιώσει τους πόνους να υποχωρούν ύπουλα– όσο άκουγε τις φωνές και τα παλαμάκια από τον δρόμο. Έπειτα κατευθύνθηκε στην κουζίνα να ετοιμάσει το πρωινό της.

Εκείνη η μέρα... Μέρα μνήμης, καμιά φορά οργής, συνήθως πόνου. Ούτε θυμόταν πόσα χρόνια είχαν περάσει από τότε. Εξήντα; Εβδομήντα; Ο καιρός κυλά ολοένα πιο θολός όσο μεγαλώνεις. Κι όμως μια συγκεκριμένη σκηνή είχε χαραχτεί στη μνήμη της από τότε, είχε αφήσει τη σφραγίδα της σα πυρωμένο σίδηρο. Θυμόταν ακόμα τον έφηβο εαυτό της να τρέχει αλαφιασμένο, θυμωμένο κοριτσάκι στους φλεγόμενους δρόμους της μητρόπολης, να πέτα κατάρες και πέτρες στις αρματομένες στρατιές των πραιτοριανών. Ήταν το βάπτισμά της του πυρός, η πρώτη της φορά στον Δρόμο, εκείνη η μέρα που πλάι σε χιλιάδες άλλους είχε υψώσει ανάστημα απέναντι στους φονιάδες. Θυμόταν ακόμα την έκπληξη στις φωνές των μεγαλύτερών της, καθώς έβλεπαν τους πραιτοριανούς να υποχωρούν μπρος στην ορμή του πλήθους. «Φοβούνται!», είχε φωνάξει κάποιος. «Για πρώτη φορά μας φοβούνται!». Η έκπληξή του είχε γίνει κραυγή και μαζί της είχαν ενωθεί και άλλες, ολόκληρος χειμαρρος από φωτιά και δίκαιο. Και ήταν αλήθεια, οι πραιτοριανοί είχαν φοβηθεί. Και πώς να μη φοβούνταν άλλωστε; Είχαν σκοτώσει ένα έφηβο αγόρι. Ποια ντροπή μπορούσε πια να τους ξεπλύνει;

Μα όχι, όχι, δεν ήταν τότε, έκανε λάθος. Άλλη περίπτωση, άλλη ζωή ήταν που είχε σβήσει τότε. Πρέπει να ήταν εκείνο το παλικάρι, εκείνο που το είχαν λουδορήσει, που είχαν σκυλέψει το πτώμα του καρφώνοντας πάνω του ταμπέλες με σκουριασμένες πρόκες. Κλέφτη τον είχαν πει, ληστή τον είχαν πει, ότι ήταν εθισμένος, ότι ήταν επικίνδυνος είχαν πει. Είχε προσπαθήσει να κρυφτεί, να σώσει το τομάρι του από κάτι καθάρματα που ήθελαν να τον σκοτώσουν. Και φυσικά τον είχαν τελικά σκοτώσει, όχι όμως προτού βρουν την κατάλληλη δικαιολογία τους, την κατάλληλη ταμπέλα να του καρφώσουν. Οι πραιτοριανοί ήταν παρόντες τότε, παρόντες κι όμως απόντες, το είχαν αφήσει να συμβεί.

Όπως το είχαν αφήσει να συμβεί και με το άλλο παλικάρι, εκείνο που είχαν σφάξει οι φασίστες μες στη μέση του δρόμου. Άρεσαν τέτοια θεάματα στους πραιτοριανούς – όποτε δεν εκτελούσαν οι ίδιοι, απολάμβαναν να παρακολουθούν ένα καλό φονικό.

Ίσως πάλι να θυμόταν λάθος, ίσως να μην ήταν ούτε τότε. Είχαν σκοτώσει και εκείνο το άλλο παιδί, εκείνο που είχε κλέψει ένα αυτοκίνητο. Και το άλλο παιδί, το άλλο κορίτσι, το άλλο αγόρι, τη γυναίκα, τον άντρα, ξανά, ξανά, ξανά. Η γριά ξεφύσηξε μπερδεμένη, έκλεισε τα μάτια και το τυφλό κενό πλημμύρισε αίμα. Πού να θυμόταν ποια μέρα μνήμης ήταν εκείνη; Είχαν περάσει τόσα χρόνια, τόσος καιρός είχε σκεβρώσει την πλάτη της. Τόσα χρόνια και όμως τίποτα δεν είχε αλλάξει. Το ίδιο αίμα, ο ίδιος πόνος, η ίδια οργή, και κάθε φορά άλλη μια ημερομηνία στο ημερολόγιο της ήττας. Πώς να θυμόταν ποιον είχαν σκοτώσει μια μέρα σαν εκείνη; Πώς, ανάμεσα σε τόσα ονόματα;

Πήρε το πιατάκι με το λιτό πρωινό και πήγε στο σαλόνι. Κάθισε στην πολυθρόνα και μασούλησε άκεφα, αφού πρώτα έβαλε να ακούσει μουσική. Παλιό καλό rock, το είδος που αγαπούσε από μικρή. Δεν την άντεχε τη σύγχρονη μουσική, ακουγόταν στα αυτιά της σα χορωδία χαλασμένων ηλεκτρικών συσκευών. Καθώς οι μελωδίες ξεπηδούσαν από τα ηχεία κι έστηναν χορό στο σαλόνι, το βλέμμα της πλανήθηκε στις λεπτομέρειες που την περιτριγύριζαν. Ο χαλασμένος αφυγραντήρας, οι σβησμένες γόπες στο τασάκι, η παλιά καραμπίνα στον τοίχο, ξεθωριασμένες φωτογραφίες στις κορνίζες τους από την εποχή που οι άνθρωποι ακόμα τύπωναν δισδιάστατες τις στιγμές τους σε χαρτί. Σκόρπια κομμάτια της

ζωής της, ψηφίδες που συναποτελούσαν αυτό που αποκαλούσε σπίτι της. Πολλά χρόνια είχε να το σκεφτεί ως τέτοιο. Ήταν το σπίτι που είχε φτιάξει μαζί Της. Αφού Την είχε χάσει, δεν το αισθανόταν πια δικό της.

Την είχε γνωρίσει όταν ήταν και οι δύο νέες και είχαν κάνει όνειρα να γεράσουν συντροφιά. Μαζί είχαν φτιάξει το σπίτι, όμως δεν το είχαν χαρεί παρέα. Εκείνη Την είχαν πάρει μακριά οι πραιτοριανοί και δεν Την είχε ξαναδεί. Είχε υπάρξει η τελευταία από τους φόνους που θυμόταν η γριά. Ο χαμός Της την είχε οδηγήσει στην απομόνωση, είχε αποτραβηχτεί από τον Δρόμο, τα είχε παρατήσει. Ποτέ δεν Την είχε ξεχάσει, αν και προσπαθούσε να μην Τη σκέφτεται συχνά. Η μνήμη Της έσφιγγε την καρδιά της σαν αόρατη μέγγενη και δεν ήθελε πια να πονάει. Της αρκούσε ο πόνος στις αρθρώσεις κάθε που γύριζε ο καιρός. Δεν χρειαζόταν να υποφέρει θυμούμενη.

Εκείνη η μέρα όμως ήταν μια μέρα μνήμης, κι έτσι της φάνηκε ταιριαστό να Την αναπολήσει. Την έφερε στον νου της έτσι όπως ήταν τότε, νέα και δυνατή και όμορφη – πάντα όμορφη στα μάτια της. Η караμπίνα στον τοίχο ήταν δική Της, μοναδικό ενθύμιο που είχε από τον πατέρα Της. Είχε κρύψει το όπλο όταν είχαν έρθει να Την πάρουν και είχε πει στη γριά –που τότε δεν ήταν καθόλου γριά– να το φυλάει σαν τα μάτια της. Τα μάτια της γριάς είχαν χαλάσει με τα χρόνια, φρόντιζε όμως με προσοχή και τρυφερότητα ό,τι της είχε απομείνει από Εκείνη. Η караμπίνα γυάλιζε σαν καινούρια, ένα περήφανο απομεινάρι του προηγούμενου αιώνα, μεταλλικό και βαρύ και σίγουρο σε έναν κόσμο πλαστικού, ελαφρότητας και σχετικότητας. Κατά μια έννοια, μες στην παραζάλη της διαρκούς αλλαγής, στο ανελέητο χάος των εξελίξεων που προσπερνούσαν αδιαφορώντας για την αδυναμία των γηρατειών να ακολουθήσουν, η караμπίνα Της αποτελούσε για τη γριά το μοναδικό σταθερό σημείο.

Ποτέ της δεν είχε μπορέσει να καταλάβει γιατί Εκείνη κρατούσε την караμπίνα. Η σχέση Της με τον πατέρα Της δεν είχε υπάρξει η καλύτερη και δεν συνήθιζε να τον αναφέρει στις κουβέντες Της. Άσε που απεχθανόταν το κυνήγι. Όμως όσες φορές και αν είχε προσπαθήσει η γριά να Την πείσει να ξεφορτωθούν το όπλο, Εκείνη δεν ήθελε να ακούει κουβέντα περί αυτού.

«Αφού δεν πρόκειται να τη χρησιμοποιήσεις, δεν θέλεις καν να πας για κυνήγι», Της έλεγε συχνά-πυκνά, όταν Εκείνη της έπαιρνε την караμπίνα από τα χέρια και την τοποθετούσε πίσω στη θέση της. «Τι την θες εδώ, γιατί την κρατάς με το ζόρι;».

Εκείνη της έκλεινε το μάτι χαμογελώντας.

«Ποτέ μη λες ποτέ», της ψιθύριζε στο στόμα. «Άλλωστε δεν είναι μόνο τα ζώα για κυνήγι».

«Και τι θες να κυνηγήσεις, ανθρώπους;».

«Όχι, όχι ανθρώπους...».

Όταν καθόταν μόνη στο σαλόνι, όπως τώρα, η γριά έπιανε τον εαυτό της να χαζεύει το όπλο, τις αδρές γραμμές του, το μαύρο θανατικό του μάτι, την ξεθωριασμένη μογιά στη λαβή. Η καρδιά της σκιρτούσε, καταλάβαινε τα σαγόνια της να σφίγγουν ασυναίσθητα στην αύρα της ήρεμης δύναμης, στη σκέψη του χαμού που αντιπροσώπευε. Έτσι ήταν και Εκείνη, ήρεμη και δυνατή, σα να ενσάρκωνε τα νοήματα του Δρόμου. Κάποτε είχε προσπαθήσει να μάθει στη γριά να ρίχνει με την караμπίνα. Η απόπειρα δεν είχε στεφθεί με επιτυχία.

«Δεν μου αρέσει, δεν θέλω να κυνηγήσω», είχε πει πειστωμένα η γριά.

Εκείνη είχε χαμογελάσει με ικανοποίηση.

«Αν σου άρεσε, τότε δεν θα έπρεπε να σε μάθω», της είχε απαντήσει αινιγματικά.

Έγλυψε τα δάχτυλά της και ακούμπησε το άδειο πιατάκι στο μικρό τραπέζι μπροστά της. Σηκώθηκε να περιεργαστεί την караμπίνα. Ούτε που πρόλαβε να καταλάβει πότε την είχε ξεκρεμάσει και την κρατούσε στα χέρια της, στην αγκαλιά της απαλά σα μωράκι. Τρέμοντας χάιδεψε περιμετρικά το στόμιο – το χάιδεψε γεμάτη έξαψη, σα να χάιδευε ξανά τα χείλη Εκείνης. Ήταν κρύο, κρύο σαν το παρόν της. Ήταν το αληθινό της ταίρι, μπορούσε στ' αλήθεια να το καταλάβει τώρα. Χαμογέλασε άνευρα και ακούμπησε το όπλο στην πολυθρόνα. Στάθηκε όρθια μπροστά του, το παρατήρησε με νέα ματιά. Να πάρει, πόσο θλιβερά ήταν όλα αυτά... Η ίδια, μια γριά που με δυσκολία συγκρατούσε την κύστη της, και τούτο το πράγμα, ένα απομεινάρι από ένα πονεμένο παρελθόν, θανάσιμο στα χέρια κάποιας που δεν είχε ποτέ σκοτάσει. Για μια στιγμή της ήρθε να βάλει τα γέλια.

Οι κρότοι απ' έξω διέκοψαν τις σκέψεις της. Κρότοι, έπειτα ουρλιαχτά, μαρσαρίσματα, πυροβολισμοί. *Πυροβολισμοί, γαμώτο!!!* Ορμησε στο παράθυρο και κοίταξε στον δρόμο.

«Αφήστε τα παιδιά, ρε μαλάκες!!!».

Η κραυγή βγήκε με δική της θέληση από τα πνευμόνια της γριάς. Δεν έφτασε στους πραιτοριανούς, την άκουσαν όμως οι άντρες με τα πολιτικά που δεν ήταν πολίτες, εκείνα τα μισοκρυμμένα καθάρματα που στέκονταν στα πεζοδρόμια με μάτια κενά, με πρόσωπα λιγότερο άσχημα από τις ψυχές που αργοπέθαιναν μέσα τους. Ένας από δαύτους ύψωσε το βλέμμα του, κοίταξε τη γριά. Έκανε μια απαξιωτική χειρονομία, ένα νεύμα φορτωμένο με όλη την αλαζονεία της εξουσίας.

«Μπες μέσα πάλι, για να μην την πληρώσεις εσύ!», γρύλισε.

Ο κόσμος ποδοπατιόταν στην προσπάθειά του να διαφύγει, ενώ λιγοστοί αποφασισμένοι αντιμετώπιζαν με πενιχρά μέσα τη βάνουση επίθεση που δεχόταν η διαδήλωση. Η κατάσταση στον δρόμο είχε εξελιχθεί σε σφαγή. Οι πραιτοριανοί είχαν ξαμολήσει όλο το μένος τους στο πλήθος. Φαρμακερά αέρια, ηλεκτροφόρα γκλομπ, μπότες βαριές σα σίδερο που τσάκιζαν κόκκαλα, ντυμένες εθνόνσημα ασπίδες που χρησίμευαν περισσότερο για επίθεση παρά για άμυνα. Η εντολή ήταν σαφής: «Λιώστε τους!!!», η γριά μπορούσε να την ακούσει να ουρλιάζεται από κάθε κίνησή τους, από κάθε υψωμένο γκλομπ, κάθε λυσσασμένο χαμόγελο. Αν και βουβή, αντηχούσε στους γύρω δρόμους, λέκιαζε τους τοίχους, ράγιζε την αιματοβαμμένη άσφαλο.

Αισθάνθηκε τα δάχτυλά της να μουδιάζουν, ασυναίσθητα γαντζωμένα στο περβάζι. Κούνησε βίαια το κεφάλι της μέχρι να συνέλθει, μέχρι να υποχρεώσει τον εαυτό της να μπορεί να κοιτάξει. Και έτσι κοίταξε, και έτσι είδε, και έτσι θυμήθηκε τον Δρόμο. Ένα αλλόκοτο χάδι στον αυχένα, έπειτα φασματικές παλάμες –οι παλάμες Εκείνης– κράτησαν το πρόσωπό της στραμμένο σταθερά στην αποτρόπαια σκηνή εκεί κάτω. Είδε διαδηλωτές να εξαφανίζονται κάτω από τόνους πλαστικό και μέταλλο και περίσσιο ανδρισμό. Είδε τροχήλατα οχυρά να διασχίζουν τη λεωφόρο ανοίγοντας τον δρόμο για τη βάνουση επέλαση των στρατιών της τάξης. Είδε συνθήματα να σκορπίζουν σαν αδύναμα συννεφάκια στο ψυχρό γαλάζιο ενός ουρανού που δεν είχε χώρο για οτιδήποτε θα μπορούσε να ταράξει τη νεκρώσιμη ηρεμία του. Είδε έναν πραιτοριανό να τραβά το όπλο του και να πυροβολεί – ήταν ένα πραγματικό όπλο γεμάτο πραγματικές σφαίρες, από εκείνες που αφαιρούν πραγματικές ζωές, όπως τότε, όπως εκείνη τη μέρα, τη μέρα του πόνου, τη μέρα της οργής, τη μέρα της μνήμης. Είδε. Και κατάλαβε. Επιτέλους, Την κατάλαβε.

«Δεν θέλω να κυνηγήσω...», μουρμούρισε, κι έπειτα γέλασε χλευάζοντας τα ίδια της τα λόγια.

Άπλωσε το χέρι, χάιδεψε τη λαβή της καραμπίνας. Δεν την αισθάνθηκε τόσο κρύα όπως συνήθως. Η άψυχη οντότητα έμοιαζε να σπαρταρά, να ηδονίζεται στο άγγιγμα του ρυτιδιασμένου χεριού. Ανταποκρινόμενη λες στο κάλεσμα του Δρόμου, ζωντάνεψε και ορθώθηκε και βρέθηκε πίσω στην αγκαλιά της γριάς προτού εκείνη σκεφτεί να τη σηκώσει. Η γριά την κοίταξε κατάπληκτη, έπειτα γαληνεμένη. Έσκυψε να τρίψει το γόνατό της, για να καταλάβει πως ο πόνος είχε περάσει. Κοίταξε χαμηλά, είδε Εκείνη ξαπλωμένη μπροστά της να της χαϊδεύει τις αρθρώσεις χαμογελώντας γνώριμα. Οι δυο γυναίκες, η τώρα γριά και η πάντοτε νέα, αντάλλαξαν μια τελευταία ματιά, γεμάτη ένταση, γεμάτη κατηγορία και συγγνώμη. Η καρδιά της γριάς χτύπησε δυνατά, τόσο δυνατά που την ένιωσε να πασχίζει να ξεπηδήσει από το στήθος της.

«Για εκείνα είναι ο κόσμος πια», είπε Εκείνη. «Όπως μπορούν παλεύουν, σ' αρέσει ή δεν σ' αρέσει ο τρόπος τους. Όπως μπορούν το ζουν, σ' αρέσει ή δεν σ' αρέσει η τέχνη τους. Ο κόσμος μένει πάντα νέος, αγάπη μου, μονάχα εμείς γερνάμε. Η ομορφιά φεύγει, η δύναμη φεύγει, η καύλα... αυτή και αν χάνεται. Μένει όμως πίσω η αξιοπρέπεια. Και η κατανόηση. Κυρίως η κατανόηση».

«Γύρισες μετά από τόσα χρόνια για να μου πεις αυτό;».

Ένα γελάκι ξέφυγε από τα χείλη Της.

«Γύρισα για να σε αγγίξω μια τελευταία φορά. Και για να ακούσω τι μουσικές ακούνε τώρα. Σκατά, πραγματικά απaisίες! Κι όμως... Κοίτα τα, δες τα, ακόμα και με τέτοια μουσική, τι τρομερή συναυλία έχουν στήσει!».

Ο πόνος που αισθάνθηκε όταν τράβηξε το βλέμμα της από το πρόσωπο Εκείνης ήταν απεριγράφτος – ο πόνος του τελικού αποχωρισμού, ο πόνος της γνώσης της απώλειας. Ήταν όμως ένας πόνος στιγμιαίος. Μόλις τα μάτια της συνάντησαν τον Δρόμο, η γριά αισθάνθηκε μια τρομερή ευφορία να την πλημμυρίζει. Ανάσανε βαθιά και κράτησε τον αέρα στα πνευμόνια της – όλο τον φόβο, την ελπίδα, το μίσος, όλο τον ιδρώτα, το αίμα, τα χημικά, όλα τα κράτησε μέσα της, τα έκανε κομμάτι της, ψηφίδες στο είναι της. Οι άντρες με τα πολιτικά που δεν ήταν πολίτες συνέχιζαν να τη βρίζουν από χαμηλά.

Έκλεισε τα μάτια της, απόλαυσε τη χορωδία του πλήθους. Είχε λείψει τόσα χρόνια από τον Δρόμο... τόσα χρόνια, κι ας της είχαν φανεί σαν μια μέρα. Της φαινόταν ολόκληρος αιώνας τώρα, ένας αιώνας χαμένος στην τιμεντένια κρυψώνα της. Το σπίτι που είχε φτιάξει μαζί Της δεν ήταν το σπίτι που είχε ονειρευτεί να ζήσει. Δεν ήταν, δεν θα μπορούσε να είναι, αφού Εκείνη δεν είχε ζήσει στο πλάι της. Δεν τις ένωναν οι τέσσερις τοίχοι εκείνη κι Εκείνη, όχι, η γριά μπορούσε να το καταλάβει τώρα. Ο Δρόμος ήταν που τις ένωνε, ο Δρόμος και όλα όσα τον εξέφραζαν ακόμα σε εκείνο τον άθλιο κόσμο πλαστικού και νέον και απαράβατων κανόνων παραλόγου.

Έσυρε το βλέμμα της στους πραιτοριανούς. Μες στη θολούρα των γέρικων ματιών της δεν τους ξεχώριζε καλά-καλά. Τα χρώματα από τις στολές τους έβλεπε, τη γυαλάδα των προσωπίδων τους, τις σπιθές στα ηλεκτροφόρα γκλομπ τους. Κάποτε τα έφτιαχναν απλά, θυμήθηκε. Ήταν εξίσου οδυνηρά, εξίσου φονικά και τότε. Μόνο που ήταν λιγότερο θεαματικά. Όμως τα πάντα ήταν λιγότερο θεαματικά παλιότερα, και αυτό ήταν ένα αναπόφευκτο σημείο των καιρών. Τι σημασία είχε άλλωστε; Όσο και αν άλλαζε η εικόνα, όσο και αν τα μέσα αναβαθμίζονταν, η ουσία παρέμενε η ίδια. Ακριβώς το ίδιο πράγμα που ίσχυε και στη μουσική. Εν τέλει, αν αγνοήσεις τον ήχο και σταθείς να παρακολουθείς βουβή την κίνηση, το μόνο που μένει είναι η εικόνα του ακροατή. Αυτό είναι που έχει σημασία: στέκεται ράθυμος με τα χέρια σταυρωμένα ή αφηνιάζει και τα σπάει μπροστά στην πίστα;

Τράβηξε το βλέμμα στο πλήθος, που τώρα είχε πάψει να τρέχει και άρχισε να αντεπιτίθεται με φλόγες και κομμάτια γης και τη συμπιεσμένη οργή αιώνων. Ένευσε με μια κατάφαση που αγκάλιαζε όλες τις αρνήσεις του κόσμου. Της άρεσε αυτό που έβλεπε. Και με αυτή την αποδοχή, αντιλήφθηκε πως άρχισε να της αρέσει και αυτό που άκουγε. Έπιασε τον εαυτό της ασυναίσθητα να σιγοτραγουδά ένα από εκείνα τα τραγούδια που μέχρι πρότινος την ενοχλούσαν. Γύρευε το ενθαρρυντικό κλείσιμο του ματιού Της, όμως Εκείνη είχε εξαφανιστεί.

Η γριά ανασήκωσε τους ώμους και κοίταξε ξανά έξω από το παράθυρο. Έξω από το σπίτι, από το κελί της. Έξω στον Δρόμο.

«Κοίτα τα κωλόπαιδα...», μονολόγησε τρυφερά. «Παίζουν ακόμα rock'n'roll!».

Έβγαλε το όπλο από το παράθυρο. Έστρεψε την κάνη σε μια διμοιρία πραιτοριανών. Κυνήγησε τέρατα.